

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"צ 12089-08-19 וקרט ואח' נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

לפני כבוד השופטת כרמית בן אליעזר

מבקשים 1. משה וקרט, עו"ד
2. משה וקרט ושות' – משרד עורכי דין

נגד

משיבה ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

פסק דין

1. לפניי בקשה מוסכמת להסתלקות מן הבקשה לאישור תביעה ייצוגית, תוך פסיקת גמול למבקשת ושכר טרחה לבא כוחה.

2. בתיק זה הגישו המבקשים בקשה לאישור תביעה ייצוגית, במסגרתה טענו, כי המשיבה פועלת בניגוד להוראות תקנות הגנת הצרכן (ביטול עסקה), תשע"א – 2010 (להלן: התקנות או: תקנות ביטול עסקה).

בקליפת אגוז יסופר, כי המשיבה היא חברה העוסקת בשיווק רהיטים. בשנת 2016 הוגשה נגד המשיבה בקשה לאישור תביעה ייצוגית, המבוססת על הטענה כי המשיבה הפרה את הוראות התקנות, בכך שהוסיפה לטפסי ההזמנה שלה תניית ביטול הקובעת, מראש, בכל מקרה וללא קשר לאופי ההזמנה וטיבה כי "ביטול ההזמנה ע"י המזמין מחייב תשלום קבוע של 25% מסכום ההזמנה" (תצ (ראשלצ) 20304-05-16 שולמן נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ; להלן: ההליך הייצוגי הקודם). ביום 10.1.2017 אושרה התובענה הייצוגית במסגרת ההליך הקודם, תוך שנקבע, כי על פני הדברים, הנוסח המופיע בטפסי ההזמנה ו/או בחותמת שהוספה להם כדבר שבשגרה – אינו עולה בקנה אחד עם הוראות תקנות ביטול עסקה, וזאת, בין השאר, בכך שעפ"י הוראות התקנות, זכאי הצרכן לבטל עסקה מבלי שיחוייב בדמי ביטול מעבר לקבוע בתקנות, ובלבד שאין מדובר בהזמנה מיוחדת אשר הוחל ביצורה. בקשת רשות ערעור שהוגשה על ההחלטה לאשר את התביעה כייצוגית – נדחתה בעיקרה, תוך תיקון הגדרת הקבוצה (רע"א (מרי) 17297-02-17 ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ נ' שולמן (12.6.2017)).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"צ 12089-08-19 וקרט ואח' נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

במסגרת ההליך הייצוגי הקודם, הגיעו הצדדים להסדר פשרה, במסגרתו נקבעו הוראות, לרבות בדבר שינוי טפסי ההזמנה של המשיבה, על מנת שתעמוד בהוראות התקנות. בפסק הדין שניתן ביום 2.1.2019 אושר הסדר הפשרה ע"י בית המשפט.

עפ"י הנטען בבקשת האישור הנוכחית, אף לאחר שאושר הסדר הפשרה האמור, המשיכה המשיבה להפר את הוראות התקנות, ולחייב את הצרכנים לשאת בדמי ביטול בשיעור של 25% בגין הזמנה שבוטלה, גם מקום בו כלל לא מדובר בהזמנה מיוחדת, וזאת בדרך של הטבעת חותמת "הזמנה מיוחדת" גם כאשר אין מדובר בהזמנה כזו.

3. עוד בטרם הגישה המשיבה תגובה לבקשת האישור (הוגשה רק תגובה לבקשה לאיחוד הדיון בתיק זה עם ההליך הייצוגי הקודם, במסגרתו העלתה המשיבה גם חלק מטענותיה לגופו של עניין), ניהלו הצדדים – בעזרתם האדיבה של באי כוח הקבוצה בהליך הייצוגי הקודם – משא ומתן לסיום המחלוקת בהסכמה, ואף התקיימו בעניין זה שני דיונים, על מנת לסייע לצדדים לגשר על הפערים ביניהם ולהתוות את הדרך המיטבית לתיקון הטעון תיקון בהתנהלות המשיבה.

במהלך הדיונים התחוויר, כי אכן, אף כי המשיבה פעלה בהתאם להסכם הפשרה שאושר בהליך הייצוגי הקודם במונח זה ששינתה את טפסי ההזמנה, עדיין נוהגת היא להטביע את חותמת ה"הזמנה המיוחדת" המגבילה את זכות הביטול של הצרכן, גם במקרים שבהם אין מדובר בהזמנה מיוחדת ובכל מקרה בטרם הוחל בייצור.

4. במסגרת בקשתם המוסכמת לאישור ההסתלקות מבקשת האישור, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמות כדלקמן:

1. בכל מקרה שבו לדעת המשיבה ההזמנה היא הזמנה מיוחדת, תבצע היא את הפעולות הבאות, מכאן ואילך:

- 1.1 המשיבה תצרף טופס נלווה, בנוסח שלהלן, המתייחס להזמנה מיוחדת.
- 1.2 נציג המכירות של המשיבה יכתוב בטופס מדוע לדעת המשיבה מדובר בהזמנה מיוחדת.
- 1.3 הלקוח יחתום ויאשר כי המידע נמסר לו.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"צ 12089-08-19 וקרט ואח' נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

- 1.4 בטופס ייכתב כי ההזמנה תיוצר במיוחד עבור הלקוח עפ"י מידות ו/או דרישות מיוחדות ואינה ניתנת לביטול לאחר תחילת הייצור. תחילת ייצור הינה בתום 3 ימים עסקים ממועד ההזמנה.
2. חל איסור על המשיבה לקבוע דבר קיומה של הזמנה מיוחדת בדרך השונה מן האמור, מבלי לפגוע בהוראת הדין, מוסכם כי בכל מקרה הזמנות אלו לא יחשבו הזמנות מיוחדות:
- 2.1 הזמנות המבוססות על ריהוט הזהה לריהוט המוצג בחנות.
- 2.2 הזמנות של ריהוט ממלאי (קיים או צפוי).
3. לגבי התקשרויות שכבר נעשו, בין מועד שינוי טופס ההזמנה הקודם, ה – 1.11.2017 ועד עתה, יחולו ההסדרים שנקבעו בהסדר הפשרה (הכוונה להסדר הפשרה שהושג בהליך הייצוגי הקודם: תצ 20304/05/16 שולמן נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ – הערת הח"מ) תוך ביצוע התאמות. היינו, לקוחות שהזמינו הזמנה מיוחדת והעסקה בוטלה לבקשתם לפני שהחל הייצור (כהגדרתו לעיל) ונגבה מהם סכום העולה על הנקוב בתקנות ביטול עסקה, יהיו זכאים להשבת הסכום שנגבה מהם ביתר ולפיצוי כפי שנקבע בהסדר הפשרה בתביעה הייצוגית שהוגשה נגד המשיבה בעניין שולמן – לחברי תת-קבוצה א' – פיצוי של 200 ₪ או שובר בסכום 2,000-3,000 ₪ לפי סוג הריהוט. המשיבה תעביר את הנתונים לגבי הזמנות אלו לב"כ המייצגים בתובענה בתיק שולמן נגד ד.ס רהיטי יוקרה (עוה"ד ניצן שמואלי ואריאל גיז) בהתאם להוראות הסדר הפשרה.
4. המשיבה תפרסם הסדר זה באתרה.
5. בית המשפט יתבקש לפרסם הסדר זה בגוף פסק הדין המאשר ההסתלקות.
6. בתום שנה ממועד האישור תעביר המשיבה לב"כ המבקשים בבקשה זו (עו"ד משה וקרט) כל הזמנות וכל טופס שצורפו אליה שהוציאה החברה בחודש מסויים כדי לבחון אם החברה מיישמת את האמור בהסכם זה. ככל שלא ייושם ההסכם יהיו רשאים המבקשים לחדש שוב את תובענתם ולהעלות בפני בית המשפט את טענותיהם בדבר הפרות.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"צ 12089-08-19 וקרט ואח' נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

הצדדים צירפו להסדר את הנוסח המוסכם של טופס מסירת מידע בעניין הזמנה מיוחדת, אשר אותו התחייבה המשיבה למלא בכל מקרה של הזמנה מיוחדת, כאשר בגוף הטופס מקום להנמקה מדוע סבורה המשיבה כי מדובר בהזמנה מיוחדת, תוך שמובהר כי בהעדר הנמקה לא תחשב הזמנה זו ע"י החברה כהזמנה מיוחדת. עוד נרשם בטופס כי עפ"י התקנות המזנה מיוחדת היא הזמנה שתיוצר במיוחד עבור הלקוח עפ"י מידות ו/או דרישות מיוחדות והיא אינה ניתנת לביטול לאחר תחילת הייצור. הוטעם, כי תחילת ייצור הוא בתום 3 ימי עסקים ממועד ההזמנה ולאחר מכן לא יתאפשר ביטול עסקה (ההדגשות גם בנוסח הטופס במקור). ועוד צוינו בטופס המקרים המפורטים דלעיל, בהם בכל מקרה לא תיחשב ההזמנה כהזמנה מיוחדת (הזמנה של ריהוט ממלאי או המבוססת על ריהוט הזהה לתצוגה).

5. הצדדים הודיעו, כי נוכח ההסדר אליו הגיעו והתחייבויות המשיבה על פיו, הגיעו להסכמה לפיה יסתלקו המבקשים מבקשת האישור. הצדדים הוסיפו, כי מאחר והבקשה הביאה ותביא לתיקון ממשי באופן פועלה של המשיבה, הסכימו הצדדים על תשלום גמול בסך 10,000 ₪ בתוספת מע"מ (כנגד חשבונית מס) כשכר טרחת ב"כ המבקשים וסך של 3,000 ₪ בתוספת מע"מ (כנגד חשבונית מס) כגמול למבקשים עצמם.

הצדדים טענו, כי מאחר שההסתלקות מביאה למחיקת הבקשה ואינה יוצרת מעשה בית דין, לא נגרמת פגיעה במי מחברי הקבוצה שיבקש למצות זכויותיו, ומתייטר ניהול הליך אשר יכביד על משאביה המצומצמים של מערכת בתי המשפט. הצדדים הטעימו, כי בהתחשב במכלול נסיבות העניין, ובהן הטרחה שטרחו המבקשים, והתועלת שהביא הסדר ההסתלקות לחברי הקבוצה, מן הדין לאשר את הסדר ההסתלקות המתוגמלת, בהתאם לאמות המידה שנקבעו בהלכה הפסוקה.

עוד טענו הצדדים, כי בנסיבות העניין אין מקום לפרסום דבר ההסתלקות.

דין והכרעה

6. בפסק הדין שניתן בע"א 8114/14 מרקיט מוצרי ייעול בע"מ נ' סונול ישראל בע"מ (22.8.2018) (להלן: "עניין מרקיט"), קבע בית המשפט העליון (מפי כב' השופטת ענת ברון ובהסכמת כב' השופטים סולברג ועמית) את הקווים המנחים להכרעה בבקשה להסתלקות מתוגמלת מבקשות לאישור תובענות ייצוגיות.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"צ 12089-08-19 וקרט ואח' נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

בעניין **מרקיט**, עמד בית המשפט העליון על כך שבקשות מוסכמות להסתלקות מתוגמלת הפכו חיזיון נפרץ, באופן שאף הביא את המחוקק לתיקון סעיף 16 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו – 2006, שקובע כיום כדלקמן:

"מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, לא יסתלק מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית, אלא באישור בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה מהנתבע או מאדם אחר בקשר להסתלקותו כאמור, אלא באישור בית המשפט; בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה כאמור, ישקול בית המשפט את אלה:

- (1) אם הבקשה לאישור ההסתלקות הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית - האם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה;
- (2) התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה."

בית המשפט העליון פסק, כי בהתאם לתיקון לחוק, בבואו להכריע בבקשה לפסיקת גמול ושכר טרחה אגב הסתלקות מהליך ייצוגי, על בית המשפט לבחון ראשית אם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה, קרי כי אין מדובר בתביעת סרק; וכן לתת דעתו לתועלת שהביאה הבקשה לחברי הקבוצה. הודגש, כי שומה על הערכאה הדיונית להתרשם כי צמחה לקבוצה **תועלת קונקרטי ורלוונטי** כתוצאה מן ההליך, ואין די מבחינה זו בתועלת כללית ועמומה, כאשר על בית המשפט אף לבחון אם אמנם היה צורך בנקיטת ההליך הייצוגי לשם השגת התוצאה שהתקבלה (ראו פסקה 25 לפסק הדין).

כפי שנפסק, "הכלל הוא שאין לפסוק גמול ושכר טרחה לתובע המייצג ולבא הכוח המייצג במסגרת של הסתלקות מבקשת אישור תובענה כייצוגית... הסתלקות מתוגמלת היא אפשרית – ואולם מדובר בחריג לכלל, ומשכך יש להיעתר לבקשות בנדון רק במקרים המתאימים".

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובטענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה, כי דין הבקשה להתקבל, וזאת גם בהתחשב בעקרונות שנקבעו בעניין **מרקיט**.

מנגנון ההסתלקות המתוגמלת, נועד, בין היתר, למצבים בהם, מחד גיסא, היה ממש בבקשה לאישור התביעה הייצוגית ועצם הגשתה הניבה תועלת לקבוצה; ומאידך גיסא אין תוחלת בהמשך ניהול ההליך. זהו בדיוק המצב בענייננו.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"צ 12089-08-19 וקרט ואח' נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

8. כעולה מן המובא על קצה המזלג לעיל, התנהלות המשיבה ומדיניותה בכל הנוגע לביטול עסקאות להזמנת רהיטים, נדונה בבקשת אישור קודמת. מבקשת האישור הנוכחית ומן הדיונים שהתנהלו לפניי עלה, כי אף לאחר שנחתם בין הצדדים בהליך הייצוגי הקודם הסדר פשרה אשר קיבל תוקף של פסק דין, המשיכה המשיבה לכאורה להפר את הוראות התקנות בכך, שלמרות ששינתה את טופס ההזמנה, המשיכה להטביע את חותמת ה"הזמנה המיוחדת" ולהגביל את זכות הביטול של הצרכן, גם במקרים שאינם נחשבים כהזמנה מיוחדת, ומכל מקום, הוטבעה חותמת זו כבר במעמד ההזמנה שעה שלכל הדעות טרם הוחל בייצור המוצר.

בנסיבות אלו, על פני הדברים, נראה כי בקשת האישור העלתה עילת תביעה לכאורה ולפיכך אין מדובר בתובענת סרק.

בצד זאת, ומשהתחייבה המשיבה לתקן את ההפרות ולהסדיר את התנהלותה לעתיד לבוא, הרי שהתייטר הצורך בניהול ההליך.

9. כעולה מבקשת ההסתלקות, הצדדים הגיעו להסכמה על מתווה מפורט ומדוקדק, אשר מסדיר את התנהלות המשיבה מכאן ולהבא בכל הנוגע למדיניות ביטול עסקאות, באופן המסיר את החשש להפרות עתידיות, ומעבר לכך אף הסכימו על מנגנון להשבת הסכומים שנגבו כדמי ביטול מלקוחות שביטלו עסקאות בנסיבות שבהן היו זכאים לכך עפ"י התקנות.

הנה כי כן, הסדר ההסתלקות מביא תועלת ממשית וקונקרטית לחברי הקבוצה – הן במובן של הסדרה עתידית מפורטת ומדוקדקת והן במובן של השבת סכומים ללקוחות אשר העסקאות עימם בוטלו שלא כדין.

מובן, כי בהינתן שההסתלקות אינה מקימה מעשה בית דין, יכול כל צרכן שלא יהיה שבע רצון מן ההסדר, להגיש תביעה אישית.

10. אף הסכומים אשר הצדדים עתרו לפסיקתם כגמול ושכר טרחה הם סבירים והוגנים, בהתחשב בתועלת הממשית שהביאו בקשת האישור וההסדר עליו הוסכם במסגרת בקשת ההסתלקות לחברי הקבוצה, והולמים את הטרחה שטרחו המבקשים לצורך הגעה להסדר זה (לרבות הגשת בקשת האישור וקיומם של שני דיונים שהתקיימו בעניין).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"צ 12089-08-19 וקרט ואח' נ' ד.ס רהיטי יוקרה (2001) בע"מ

11. סוף דבר, ניתן תוקף של פסק דין להסכמות הצדדים, והבקשה לאישור ההסתלקות מאושרת, לרבות כל התחייבויות המשיבה במסגרתה.

הבקשה לאישור התביעה כייצוגית תימחק, התביעה האישית של המבקשים תידחה.

המשיבה תשלם למבקשת 2 גמול בסך 3,000 ₪ בתוספת מע"מ (כנגד חשבונית מס) ושכר טרחה לבא כוחה (המבקש 1) בסך 10,000 ₪ בתוספת מע"מ (כנגד חשבונית מס).

בנסיבות העניין, לא מצאתי הצדקה להורות על פרסום ההסתלקות (על שיקול הדעת המסור לבית המשפט, בפרט מקום בו אושרה ההסתלקות בטרם אושרה התביעה הייצוגית, אם יש טעם בפרסום, ראו תצ (מר) 24356/04/10 הר עוז נ' כלל בריאות חברה לביטוח (22.12.10)).

ניתנה היום, ה' תשרי תשפ"א, 23 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

כרמית בן אליעזר, שופטת

